

Sub redacția
RUXANDRA IONESCU

ESENȚIALUL ÎN REUMATOLOGIE

Ediția a 3-a

AMALTEA

SERIA „LUCRĂRI FUNDAMENTALE“

ESENȚIALUL ÎN REUMATOLOGIE

ediția a 3-a revizuită

Sub redacția

PROF. DR. RUXANDRA IONESCU

Catedra de Medicină Internă și Reumatologie
UMF „Carol Davila“

779436

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu“
**BIBLIOTECA
ȘTIINȚIFICĂ MEDICALĂ**

SL3

EDITURA MEDICALĂ AMALTEA

www.amaltea.ro

Cuprins

Cuvânt înainte _____ 15

1. NOȚIUNI DE IMUNOLOGIE FUNDAMENTALĂ ȘI GENETICĂ

Andra Bălănescu, Mihai Bojincă, Violeta Bojincă, Magda Negru

1.1. Imunologie fundamentală – <i>Andra Bălănescu, Violeta Bojincă</i>	19
1.1.1. Introducere	19
1.1.2. Organele limfaticе	19
1.1.3. Celulele sistemului imun	23
1.1.4. Imunoglobulinele (anticorpii)	27
1.1.5. Sistemul complementului	30
1.1.6. Antigenele	31
1.1.7. Răspunsul imun	34
1.1.8. Reacțiile imune	39
1.2. Inflamația – <i>Magda Negru</i>	44
1.2.1. Celulele participante în procesul inflamator	44
1.2.2. Mediatorii chimici ai inflamației	45
1.2.3. Mediatorii chimici de origine plasmatică	45
1.2.4. Mediatorii chimici de origine celulară	45
1.2.5. Etapele inflamației	46
1.2.6. Consecințele inflamației	46
1.3. Aspecte genetice în bolile reumatice – <i>Mihai Bojincă</i>	47
1.3.1. Introducere	47
1.3.2. Rolul predispoziției genetice în bolile reumatice	48
1.3.3. Complexul major de histocompatibilitate	48

2. STRUCTURA ȘI FUNCȚIILE ARTICULAȚIILOR, ȚESUTULUI CONJUNCTIV ȘI OSULUI

Magda Neagu, Denisa Predețeanu

2.1. Articulațiile – <i>Magda Negru</i>	53
2.1.1. Articulația diartrodială	53
2.2. Structura și funcțiile țesutului conjunctiv – <i>Magda Negru</i>	57
2.2.1. Matricea extracelulară	57
2.2.2. Celulele țesutului conjunctiv	59
2.3. Structura, formarea și remodelarea osului – <i>Denisa Predețeanu</i>	61
2.3.1. Structura osului	61
2.3.2. Reglarea activității biologice a osului	62

3. ABORDAREA PACIENTULUI CU BOLI REUMATICE

Daniela Opreș-Belinski, Violeta Vlad

3.1. Examenul pacientului reumatic – <i>Daniela Opreș-Belinski</i>	67
3.1.1. Anamneza	67
3.1.2. Antecedente personale patologice	68
3.1.3. Examenul fizic	68
3.2. Explorări paraclinice utile pentru diagnosticul bolilor reumatice – <i>Daniela Opreș-Belinski</i>	76
3.2.1. Evaluarea markerilor inflamației	76
3.2.2. Evaluarea modificărilor hematologice	78
3.2.3. Evaluarea modificărilor imunologice	80
3.2.4. Examenul lichidului sinovial	88

3.3. Noțiuni de ecografie musculoscheletică – Violeta Vlad	94
3.3.1. Ecografia umărului	95
3.3.2. Ecografia cotului	96
3.3.3. Ecografia genunchiului	97
3.3.4. Ecografia gleznei	98
3.3.5. Ecografia articulațiilor mici ale mâinilor	99
3.3.6. Ecografia șoldului	100

4. SOLUȚII TERAPEUTICE ÎN BOLILE REUMATICE

Daniela Opreș-Belinski, Ștefan Cristea, Violeta Bojincă, Ruxandra Ionescu, Vlad Petrescu, Violeta Vlad

4.1. Antiinflamatoarele nonsteroidiene – Ruxandra Ionescu	103
4.1.1. Mecanism de acțiune	103
4.1.2. Structura chimică	105
4.1.3. Farmacocinetică	105
4.1.4. Efecte adverse	106
4.1.5. Interacțiuni medicamentoase	108
4.1.6. Particularități ale diverselor preparate	108
4.1.7. Comparatie între AINS clasice și inhibitorii specifici COX-2	112
4.1.8. Inhibitorii COX-LOX	112
4.1.9. Noi utilizări ale AINS în cancer și boala Alzheimer	112
4.1.10. Antiinflamatoarele nonsteroidiene topice, utilitate clinică	113
4.2. Glucocorticoizii – Ruxandra Ionescu	115
4.2.1. Caracteristicile principalilor glucocorticoizi	115
4.2.2. Mecanismul molecular de acțiune al glucocorticoizilor	115
4.2.3. Efectele farmacologice ale glucocorticoizilor	115
4.2.4. Farmacocinetică	116
4.2.5. Standardizarea dozelor uzuale de glucocorticoizi	117
4.2.6. Efecte adverse	118
4.2.7. Particularități ale principalelor preparate cortizonice	119
4.3. Medicamente care modifică evoluția unor boli reumatice – Ruxandra Ionescu	120
4.3.1. Medicamente modificatoare de boală convenționale-sintetice (csDMARDs)	120
4.4. Tratamente biologice în bolile reumatice – Violeta Bojincă	131
4.4.1. Inhibitorii TNF- α	132
4.4.2. Probleme ridicate de utilizarea terapiei biologice	135
4.4.3. Inhibitorii IL-1	136
4.4.4. Inhibitorii IL-6	137
4.4.5. Inhibitorii IL-17	138
4.4.6. Inhibitorii IL12/23	139
4.4.7. Agenți biologici antiinterferon	139
4.4.8. Agenți biologici antilimfocit B	140
4.4.9. Terapii biologice în osteoporoză	144
4.4.10. Terapii biologice în boala artrozică	145
4.4.11. Implicații ale terapilor biologice în perioada de concepție, sarcină și lactație	145
4.4.12. Biosimilarele	146
4.5. Medicația remisivă sintetică țintită în reumatologie (ts DMARDs) – Violeta Bojincă	154
4.5.1. Utilizarea JAK-inhibitorilor în poliartrita reumatoidă	155
4.5.2. Utilizarea JAK-inhibitorilor în artrita psoriazică	157
4.5.3. Utilizarea JAK-inhibitorilor în spondilita anchilozantă	157
4.5.4. Alte domenii de utilizare a JAK-inhibitorilor	157
4.6. Terapia genică în bolile reumatice – Daniela Opreș-Belinski	158
4.6.1. Bazele terapiei genice	159
4.6.2. Terapia genică în poliartrita reumatoidă	161

4.7. Tratamentul chirurgical al bolilor reumatice – <i>Vlad Predescu, Ștefan Cristea</i>	163
4.7.1. Evaluarea preoperatorie	163
4.7.2. Care articulație trebuie operată prima?	164
4.7.3. Chirurgia reconstructivă a șoldului	165
4.7.4. Chirurgia reconstructivă a genunchiului	167
4.7.5. Chirurgia reconstructivă a piciorului	169
4.7.6. Chirurgia reconstructivă a umărului	170
4.7.7. Chirurgia reconstructivă a cotului	171
4.7.8. Chirurgia reconstructivă a mâinii	172
4.7.9. Leziuni ale coloanei vertebrale	172

5. POLIARTRITA REUMATOIDĂ ȘI BOLI ÎNRUDITE

Andra Bălănescu, Daniela Opreș-Belinski, C. L. Constantinescu, Denisa Predețeanu

5.1. Poliartrita reumatoidă – <i>Andra Bălănescu</i>	175
5.1.1. Epidemiologie	175
5.1.2. Etiologie	175
5.1.3. Anatomie patologică	176
5.1.4. Patogenie	179
5.1.5. Tabloul clinic	183
5.1.6. Explorări paraclinice	187
5.1.7. Diagnosticul pozitiv	189
5.1.8. Diagnosticul diferențial	189
5.1.9. Tratamentul	190
5.2. Boala Still a adultului – <i>C. L. Constantinescu</i>	202
5.2.1. Etiopatogenie	202
5.2.2. Tabloul clinic	202
5.2.3. Explorări paraclinice	203
5.2.4. Diagnosticul pozitiv și diferențial	203
5.2.5. Tratament	204
5.2.6. Evoluție	204
5.3. Artrita idiopatică juvenilă – <i>Denisa Predețeanu</i>	205
5.3.1. Epidemiologie	205
5.3.2. Etiopatogenie	205
5.3.3. Tablou clinic	206
5.3.4. Explorări paraclinice	207
5.3.5. Diagnostic diferențial	208
5.3.6. Complicații	208
5.3.7. Evoluție/prognostic	208
5.3.8. Tratament	209
5.4. Sindromul Sjögren – <i>Daniela Opreș-Belinski</i>	212
5.4.1. Definiție, istoric	212
5.4.2. Epidemiologie	212
5.4.3. Etiopatogenie	213
5.4.4. Manifestări clinice	213
5.4.5. Explorări paraclinice	217
5.4.6. Diagnosticul pozitiv și criteriile de clasificare	217
5.4.7. Diagnostic diferențial	218
5.4.8. Tratament	218
5.4.9. Evoluție	219

6. SPONDILOARTRITELE

Ruxandra Ionescu, C. L. Constantinescu, Denisa Predeteanu

6.1. Spondiloartrita axială – <i>Ruxandra Ionescu</i>	223
6.1.1. Date generale	223
6.1.2. Definiție	223
6.1.3. Epidemiologie	223
6.1.4. Etiopatogenie	223
6.1.5. Anatomie patologică	225
6.1.6. Tablou clinic	226
6.1.7. Explorări paraclinice	228
6.1.8. Criteriile de clasificare a spondiloartritelor predominant axiale	229
6.1.9. Subtipuri ale spondiloartritei axiale	230
6.1.10. Diagnostic diferențial	231
6.1.11. Evaluare, monitorizare	231
6.1.12. Tratament	232
6.1.13. Evoluție, prognostic	234
6.2. Spondiloartrita periferică – <i>Ruxandra Ionescu</i>	236
6.2.1. Definiție	236
6.2.2. Manifestări clinice specifice SpA periferice	237
6.2.3. Explorări paraclinice	238
6.2.4. Diagnostic	238
6.2.5. Criterii de clasificare pentru SpA periferică	238
6.2.6. Diagnostic diferențial	239
6.2.7. Evaluare și monitorizare	240
6.2.8. Tratament	240
6.2.9. Evoluție și prognostic	241
6.3. Artrita reactivă – <i>C. L. Constantinescu</i>	242
6.3.1. Etiopatogenie	242
6.3.2. Manifestări clinice	243
6.3.3. Explorări paraclinice	244
6.3.4. Diagnostic pozitiv și diferențial	244
6.3.5. Tratament	244
6.3.6. Evoluție și prognostic	245
6.4. Artrita psoriazică – <i>Ruxandra Ionescu</i>	246
6.4.1. Definiție	246
6.4.2. Istoric	246
6.4.3. Epidemiologie	246
6.4.4. Etiopatogenie	246
6.4.5. Manifestări clinice	247
6.4.6. Explorări paraclinice	249
6.4.7. Diagnosticul pozitiv	250
6.4.8. Diagnostic diferențial	250
6.4.9. Evaluarea activității bolii	251
6.4.10. Evoluție și complicații	251
6.4.11. Tratament	252
6.5. Artritele din bolile inflamatorii intestinale – <i>C. L. Constantinescu</i>	255
6.5.1. Etiopatogenie	256
6.5.2. Tablou clinic	256
6.5.3. Explorări paraclinice	256
6.5.4. Diagnosticul pozitiv și diferențial	256
6.5.5. Tratament	257

7. VASCULITE

Daniela Opriș-Belinski, C. L. Constantinescu, Denisa Predețeanu

7.1. Vasculitele sistemice – <i>Daniela Opriș-Belinski</i>	259
7.1.1. Introducere	259
7.1.2. Epidemiologie	259
7.1.3. Patogenie	260
7.1.4. Nomenclatura și clasificarea vasculitelor sistemice	260
7.1.5. Vasculitele de vas mare	261
7.1.6. Vasculitele de vas mediu	269
7.1.7. Vasculitele de vase mici	270
7.2. Boala Behçet – <i>C. L. Constantinescu</i>	284
7.2.1. Etiopatogenie	284
7.2.2. Tabloul clinic	284
7.2.3. Explorări paraclinice	286
7.2.4. Diagnosticul pozitiv și diferențial	286
7.2.5. Diagnostic diferențial	286
7.2.6. Tratament	286
7.2.7. Evoluție și prognostic	287

8. LUPUSUL ERITEMATOS SISTEMIC ȘI SINDROMUL ANTICORPILOR ANTIFOSFOLIPIDE

Ruxandra Ionescu

8.1. Lupusul eritematos sistemic – <i>Ruxandra Ionescu</i>	289
8.1.1. Epidemiologie	289
8.1.2. Etiopatogenie	289
8.1.3. Modificările patologice	291
8.1.4. Manifestări clinice	293
8.1.5. Explorări paraclinice	297
8.1.6. Diagnostic pozitiv	298
8.1.7. Diagnostic diferențial	298
8.1.8. Lupusul indus medicamentos	301
8.1.9. Evaluarea activității și severității bolii	301
8.1.10. Tratament	302
8.1.11. Sarcina și LES	305
8.1.12. Complicații	305
8.1.13. Evoluție – prognostic	306
8.2. Sindromul anticorpilor antifosfolipide – <i>Ruxandra Ionescu</i>	308
8.2.1. Epidemiologie	308
8.2.2. Etiologie	308
8.2.3. Caracteristicile anticorpilor antifosfolipide și modalități de determinare	308
8.2.4. Patogenie	308
8.2.5. Tabloul clinic	309
8.2.6. Explorări paraclinice	310
8.2.7. Diagnostic	311
8.2.8. Clasificarea sindromului antifosfolipidic	311
8.2.9. Diagnostic diferențial	311
8.2.10. Tratament	311
8.2.11. Prognostic	314

9. BOLI CARACTERIZATE PRIN FIBROZĂ

Ruxandra Ionescu

9.1. Sclerodermia – <i>Ruxandra Ionescu</i>	317
9.1.1. Epidemiologie	317

9.1.2. Etiopatogenie	317
9.1.3. Modificări anatomopatologice	319
9.1.4. Tablou clinic	320
9.1.5. Explorări paraclinice	323
9.1.6. Diagnostic	324
9.1.7. Forme clinice	324
9.1.8. Diagnostic diferențial	325
9.1.9. Tratament	325
9.1.10. Evoluție și prognostic	326

10. BOLI INFLAMATOARE MUSCULARE

Denisa Predețeanu

10.1. Polimiozita/Dermatomiozita – <i>Denisa Predețeanu</i>	329
10.1.1. Epidemiologie	329
10.1.2. Etiopatogenie	329
10.1.3. Manifestări clinice	333
10.1.4. Explorări paraclinice	334
10.1.5. Diagnostic pozitiv	335
10.1.6. Forme clinice	336
10.1.7. Diagnostic diferențial	338
10.1.8. Evoluție/Prognostic	340
10.1.9. Tratament	340

11. ALTE BOLI DE ȚESUT CONJUNCTIV

Mihai Abobului, Violeta Bojincă

11.1. Boala mixtă de țesut conjunctiv – <i>Mihai Abobului</i>	347
11.1.1. Epidemiologie	347
11.1.2. Etiopatogenie	347
11.1.3. Manifestări clinice	348
11.1.4. Explorări paraclinice	350
11.1.5. Diagnostic pozitiv	351
11.1.6. Diagnostic diferențial	351
11.1.7. Tratament	351
11.1.8. Evoluție, complicații, prognostic	352
11.2. Policondrita recidivantă – <i>Violeta Bojincă</i>	354
11.2.1. Epidemiologie	354
11.2.2. Patogenie	354
11.2.3. Modificări anatomopatologice	354
11.2.4. Tablou clinic	354
11.2.5. Explorări paraclinice	355
11.2.6. Diagnostic pozitiv	355
11.2.7. Diagnostic diferențial	355
11.2.8. Tratament	355
11.2.9. Evoluție	356

12. ARTRITE INDUSE DE MICROCRISTALE

Denisa Predețeanu

12.1. Guta – <i>Denisa Predețeanu</i>	358
12.1.1. Etiopatogenie	359
12.1.2. Manifestări clinice	361
12.1.3. Explorări paraclinice	363
12.1.4. Diagnostic pozitiv	364
12.1.5. Diagnostic diferențial	365

12.1.6. Evoluție/prognostic	365
12.1.7. Tratament	365
12.2. Boala prin depozite de cristale de pirofosfat de calciu – <i>Denisa Predețeanu</i>	370
12.2.1. Etiopatogenie	370
12.2.2. Manifestări clinice	371
12.2.3. Explorări paraclinice	371
12.2.4. Tratament	371
12.3. Boala prin depozite de hidroxiapatită – <i>Denisa Predețeanu</i>	372
12.3.1. Etiopatogenie	372
12.3.2. Manifestări clinice	372
12.3.3. Tratament	372
12.4. Alte artrite induse prin microcristale – <i>Denisa Predețeanu</i>	372

13. BOLI DEGENERATIVE ALE CARTILAJULUI

Andra Bălănescu

13.1. Artroza – <i>Andra Bălănescu</i>	375
13.1.1. Epidemiologie	375
13.1.2. Etiologie	375
13.1.3. Clasificarea bolii artrozice	376
13.1.4. Patogenie	377
13.1.5. Anatomie patologică	378
13.1.6. Tabloul clinic	379
13.1.7. Explorări paraclinice	379
13.1.8. Forme clinico-radiologice	380
13.1.9. Diagnosticul diferențial	383
13.1.10. Tratamentul	383

14. ARTRITE INFECȚIOASE

Florian Berghea

14.1. Artritele infecțioase bacteriene, virale, fungice, parazitare – <i>Florian Berghea</i>	389
14.1.1. Artritele bacteriene	389
14.1.2. Artritele fungice	392
14.1.3. Artritele virale	393
14.1.4. Artrite produse de spirochete	393
14.2. Reumatismul articular acut – <i>Florian Berghea</i>	395
14.2.1. Epidemiologie	395
14.2.2. Etiopatogenie	395
14.2.3. Anatomie patologică	396
14.2.4. Tablou clinic	396
14.2.5. Forme clinice	398
14.2.6. Explorări paraclinice	398
14.2.7. Diagnostic pozitiv	398
14.2.8. Diagnostic diferențial	398
14.2.9. Tratament	399
14.2.10. Evoluție și prognostic	400

15. BOLI ALE OSULUI

Denisa Predețeanu

15.1. Osteoporoza – <i>Denisa Predețeanu</i>	401
15.1.1. Etiopatogenie	401
15.1.2. Manifestări clinice	405
15.1.3. Investigații paraclinice	405
15.1.4. Diagnostic	407

15.1.5. Evoluție/prognostic _____	408
15.1.6. Tratament _____	408
15.1.7. Osteoporoza indusă de gluco corticoizi _____	416
15.2. Osteonecroza – <i>Denisa Predețeanu</i> _____	421
15.2.1. Epidemiologie _____	421
15.2.2. Etiopatogenie _____	421
15.2.3. Tablou clinic _____	422
15.2.4. Explorări paraclinice _____	422
15.2.5. Diagnostic pozitiv _____	423
15.2.6. Diagnostic diferențial _____	423
15.2.7. Tratament _____	423
15.3. Boala Paget a osului – <i>Denisa Predețeanu</i> _____	425
15.3.1. Epidemiologie _____	425
15.3.2. Etiopatogenie _____	425
15.3.3. Manifestări clinice _____	426
15.3.4. Diagnostic _____	426
15.3.5. Complicații _____	426
15.3.6. Investigații paraclinice _____	427
15.3.7. Tratament _____	428

16. AFECTĂRI REUMATISMALE LOCO-REGIONALE ȘI SINDROAME DUREROASE CRONICE

Violeta Bojincă

16.1. Durerea lombară joasă – <i>Violeta Bojincă</i> _____	431
16.1.1. Epidemiologie _____	431
16.1.2. Patogenie _____	431
16.1.3. Clasificarea durerii lombare _____	431
16.1.4. Explorări paraclinice _____	435
16.1.5. Diagnosticul diferențial al durerii lombare joase (2,6) _____	437
16.1.6. Tratament _____	437
16.2. Reumatismul abarticlar – <i>Violeta Bojincă</i> _____	440
16.2.1. Bursitele _____	440
16.2.2. Tenosinovitele – tendinitele _____	442
16.3. Distrofia simpatică reflexă – sindromul dureros regional complex (CRPS I) – <i>Violeta Bojincă</i> _____	447
16.3.1. Etiologie _____	447
16.3.2. Patogenie _____	448
16.3.3. Tablou clinic _____	448
16.3.4. Explorări paraclinice _____	449
16.3.5. Diagnostic pozitiv _____	449
16.3.6. Diagnostic diferențial _____	449
16.3.7. Tratament _____	449
16.4. Fibromialgia și sindromul miofascial – <i>Violeta Bojincă</i> _____	451
16.4.1. Etiologie _____	451
16.4.2. Etiopatogenie _____	451
16.4.3. Diagnostic _____	452
16.4.4. Tratament _____	454

17. BOLI REUMATICE RARE

Mihai Abobului, C. L. Constantinescu

17.1. Boli ereditare ale țesutului conjunctiv – <i>C. L. Constantinescu</i> _____	457
17.1.1. Sindromul Marfan _____	457
17.1.2. Homocistinuria _____	458
17.1.3. Sindromul Ehlers-Danlos (EDS) _____	458
17.1.4. Sindroamele osteogenezei imperfecte (OI) _____	459

17.1.5. Mucopolizaharidozele (MPZ)	460
17.1.6. Osteocondrodizplazii	460
17.2. Tumori articulare – <i>Mihai Abobului</i>	464
17.2.1. Tumori benigne articulare	464
17.2.2. Condromul tecii tendonului și al structurilor particulare	467
17.2.3. Sinovita vilonodulară pigmentată	467
17.2.4. Tumori maligne articulare	468
17.2.5. Tumori maligne secundare ale articulațiilor	471

18. MANIFESTĂRI REUMATICE ÎN ALTE BOLI

Daniela Opreș-Belinski, Florian Berghea, Violeta Bojincă, C. L. Constantinescu

18.1. Artropatia neuropatică (Charcot) – <i>Violeta Bojincă</i>	473
18.1.1. Patogenie	473
18.1.2. Tablou clinic	473
18.1.3. Explorări paraclinice	474
18.1.4. Diagnostic diferențial	474
18.1.5. Tratament	474
18.2. Manifestări reumatice asociate infecției cu virusul imunodeficienței umane (HIV) – <i>Florian Berghea</i>	475
18.2.1. Afectări articulare asociate infecției HIV	475
18.2.2. Afectări musculare asociate infecției HIV	476
18.2.3. Aspecte imunologice ale infecției HIV	478
18.3. Manifestări reumatice în boli endocrine – <i>Violeta Bojincă</i>	479
18.3.1. Acromegalia	479
18.3.2. Hipertiroidia	480
18.3.3. Hipotiroidia	480
18.3.4. Hiperparatiroidismul	480
18.3.5. Hipoparatiroidismul	480
18.3.6. Hiperparatiroidismul	480
18.3.7. Insuficiența corticosuprarenală	481
18.3.8. Feocromocitomul	481
18.3.9. Diabetul zaharat	481
18.4. Manifestări reumatice asociate unor boli hematologice – <i>Violeta Bojincă</i>	482
18.4.1. Artropatia hemofilică	482
18.4.2. Siclemia	483
18.4.3. Talasemia	484
18.4.4. Mielomul multiplu	484
18.4.5. Macroglobulinemia Waldenstrom	484
18.4.6. Leucemii	484
18.4.7. Limfoame	484
18.4.8. Limfadenopatia angioimunoblastică	484
18.5. Manifestări reumatice în boli metabolice – <i>Violeta Bojincă</i>	485
18.5.1. Hemocromatoza	484
18.5.2. Ocronoza (Alkaptonuria)	487
18.5.3. Boala Wilson	488
18.6. Manifestări reumatice în boli intestinale (alte artrite enteropatie) – <i>Violeta Bojincă</i>	489
18.6.1. Bypass-ul intestinal	489
18.6.2. Boala Whipple (lipodistrofia intestinală)	489
18.6.3. Boala celiacă (enteropatia glutenică)	489
18.6.4. Colita colagenă și colita limfocitară	490
18.7. Sarcoidoza – <i>Daniela Opreș-Belinski</i>	491
18.7.1. Epidemiologie	491
18.7.2. Etiopatogenie	491

18.7.3. Patologie	491
18.7.4. Tablou clinic	491
18.7.5. Explorări paraclinice	493
18.7.6. Diagnostic pozitiv	494
18.7.7. Tratament	494
18.7.8. Evoluție și prognostic	494
18.8. Amiloidozele – Florian Berghea	495
18.8.1. Epidemiologie și etiologie	495
18.8.2. Patogenie și patologie	496
18.8.3. Tabloul clinic	497
18.8.4. Diagnostic	498
18.8.5. Tratament	499
18.8.6. Prognostic	499

9. MANIFESTĂRI OCULARE ÎN BOLILE REUMATICE INFLAMATOARE

Traian-Costin Mitulescu

19.1. Introducere – Traian-Costin Mitulescu	501
19.2. Examenul oftalmologic – Traian-Costin Mitulescu	501
19.3. Afectarea oculară din poliartrita reumatoidă și bolile asociate – Traian-Costin Mitulescu	501
19.3.1. Afectarea oculară din poliartrita reumatoidă	501
19.3.2. Afectarea oculară din artrita idiopatică juvenilă	504
19.3.3. Afectarea oculară din sindromul Sjögren	505
19.4. Afectarea oculară din spondiloartrite – Traian-Costin Mitulescu	506
19.4.1. Uveita din spondiloartrite	506
19.4.2. Conjunctivita din spondiloartrite	508
19.5. Afectarea oculară din vasculite – Traian-Costin Mitulescu	509
19.5.1. Afectarea oculară din arterita cu celule gigante	509
19.5.2. Afectarea oculară din vasculitele ANCA-pozitive	510
19.6. Afectarea oculară din lupusul eritematos sistemic – Traian-Costin Mitulescu	511
19.7. Afectarea oculară din alte boli reumatologice – Traian-Costin Mitulescu	512
19.7.1. Afectarea oculară din boala Behçet	512
19.7.2. Afectarea oculară din sarcoidoză	513

10. SARCINA ȘI BOLILE REUMATICE

Sînziana Daia-Iliescu

20.1. Patogenia bolilor autoimune în sarcină – Sînziana Daia-Iliescu	517
20.2. Impactul sarcinii asupra BRI – Sînziana Daia-Iliescu	518
20.3. Impactul BRI asupra sarcinii – Sînziana Daia-Iliescu	519
20.4. Medicația antireumatică și sarcina – Sînziana Daia-Iliescu	519
20.5. Managementul sarcinii pacientei cu boală reumatică – Sînziana Daia-Iliescu	522
20.6. Particularități ale sarcinii la pacienții cu boli reumatice inflamatoare – Sînziana Daia-Iliescu	523
20.6.1. Poliartrita reumatoidă	523
20.6.2. Spondiloartrite	523
20.6.3. Artropatia psoriazică	523
20.6.4. Lupusul eritematos sistemic	523
20.6.5. Sindromul antifosfolipidic	527
20.6.6. Sindromul Sjögren	528
20.6.7. Scleroza Sistemică	528
20.6.8. Vasculitele sistemice	529

INDEX	531
-------	-----